

To, čo máme, už úplne stačí

ZENOVÁ MAJSTERKA BON SHIM

Časť reči prednesenej 20. Augusta 2008 počas letného Kyol Che v zenovom centre vo Varšave.

Raz žil jeden chorý človek, ktorý navštívil mnoho doktorov, ale žiaden mu nedokázal pomôcť. Každý len bezmocne rozhodil rukami. Nakoniec sa mu podarilo nájsť človeka, ktorého môžeme nazvať starým múdрым mužom. Bol to bylinkár. Povedal: „Môžem ti pomôcť. Nie ďaleko odtiaľ rastie v horách liečivá rastlina. Ak ju budeš hľadať podľa mojich inštrukcií – trpezlivo a pozorne – určite ju nájdeš a uzdravíš sa.“

Chorý človek, celý šťastný, sa vydal bylinku hľadať. Spočiatku hľadal veľmi trpezlivo a pozorne. Ako čas plynul, jeho pozornosť slabla – videl veľa zaujímavých kríkov, skál a kameňov a postupne zabúdala na radu bylinkára. Nakoniec si nevedel ani spomenúť, prečo sa vydal do lesa.

Je to podobné aj s ľuďmi, ktorí praktikuju a medituju. Veľká otázka po čase zoslabne. Mysel' začiatočníka sa premení na myseľ odborníka a naša praktika uviazne na mŕtvom bode.

Keď som končila kurz autoškoly, poďakovala som sa svojmu inštruktorovi a povedala mu, že dúfam, že mu nespôsobím hanbu nejakou nehodou. Odpovedal: „Nič sa neboj! Štatisticky sú nehody zapríčinené začiatočníkmi len zriedkavé. Väčšinu nehôd spôsobuju dlhoroční vodiči, ktorí stratili pozornosť a ostražitosť a myslia si, že už všetko poznajú. Ale aj tak by si mala byť opatrná.“

V jednom kong-ane prichádza jeden majster k inému a pýta sa: „Kong-an Mu má v sebe desať chorôb. Ako môžeš ostať zdravý?“ Druhý majster odpovedá: „Kráčam po ostrí meča.“ To je skutočná bdelosť! Ak kráčate po ostrí meča, musíte byť veľmi opatrní. Ak si nedáte pozor, môžete sa poraniť. Takže čím viac cvičíte, tým viac musíte byť opatrní.

Existuje jedno učenie, ktoré sme v tejto škole veľmi nezdôrazňovali. Dae Soen Sa Nim často hovorieval: „Nechajte to všetko tak.“ Je to podobné učeniu majstra Dogena: „Nechajte svoje telo a myseľ tak,“ čo ale neznamená tieto veci opustiť. Neznamená to odmietat' svoju myseľ a telo. Znamená to: „Prežite svoju myseľ a telo.“ Zažite tento prítomný okamih, všetko čo sa deje vo vašom tele a myslí...“

Dogen ďalej hovorí: „Ubytujte svoj život v dome Budhu.“ Budhov domov nie je nirvána, ktorú zažijete po tvrdom cvičení. Budhov domov je práve tento moment. Ak niekto povie: „Práve tento okamih, práve toto“ – môžete sa na to pozrieť z dvoch pohľadov. Prvá alternatíva je: „Len toto? O tom je celá praktika?“ Alebo k tomu môžete pristupovať úplne inak.

Je o tom jeden kong-an. Muž uteká pred tigrom. Uteká a má tigra v päťach, zrazu sa pred ním objaví priepasť. V poslednú chvíľu sa zachytí za konár a visí nad priepasťou. Pozrie sa hore a vidí sklamaného tigra, ktorý ďalej čaká na príležitosť chytiť ho. Pozrie sa dole a vidí druhého tigra s dokorán otvorenou papuľou.

Je to okamžik, kedy čelíme životu a smrti. V tú chvíľu nie je možnosť úniku. Je tam len „neviem“. Zrazu ten muž zbadá krásnu červenú jahodu. Natiahne sa po nej so svojou myslou „neviem“ a – nirvána!

Na tento kong-an môžete reagovať: „Len toto?“ alebo ho môžete prežiť úplne. A to je možné len vtedy, ak prežijete ten okamih taký aký je, nie to, čo si o ňom myslíte. Ten druhý prístup je v živote veľmi užitočný. Ak prežijete život týmto spôsobom, nebudete mrhať energiou na vytváranie seba alebo iných vecí, ale budete vnímať situácie také aké sú a budete vedieť na nich reagovať.

Teraz sa musíte vzdať schém ako: „Po niekoľkých týždňoch Kyol Che, by som už nemal toľko rozmýšľať“ (smiech) alebo „Po rokoch praxe by mal byť môj život lepší.“ Takéto stereotypy bez váhania zahodte. Ak sa nebudete podľa nich riadiť, budete schopní zažiť všetko úplne. Nestratíte žiadnu energiu na boj. Nebudete bojovať so zážitkami a situáciami, lebo sú iné ako ste chceli.

Dogen povedal, že až do okamihu smrti nebudeme vedieť, aké to je úplne podľahnúť. Len vtedy pochopíme, čo to znamená, že nie je možnosť úniku. Nie je dôvod s tým bojovať. Je to veľmi dôležitá skúsenosť – niet inej cesty. Skúsenosť Kyol Che – niet cesty preč. V živote je to presne také isté. A potom sa objaví jahoda. (smiech) Vždy existuje jahoda! Ak sa otvoríte takýmto skúsenostiam, budete schopní cítiť nirvánu... V určitý moment zažijete, že to, čo máte, už úplne stačí.

– *Preložil Rasto Benko*